Изх. № 206/15.09.2026 г.

ДО
КОМИСИЯТА ПО ТРУДА, ДЕМОГРАФСКАТА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА ПРИ 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 52-602-01-40/10.09.2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България подкрепя внесения от Министерския съвет Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 52-602-01-40/10.09.2026 г., и неговото приемане на първо четене.

Законопроектът е резултат от продължителна и интензивна работа между Министерството на финансите, Министерството на труда и социалната политика и национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите. Дискусиите по новия механизъм бяха трудни и преминаха през съществени различия в първоначалните позиции, но в крайна сметка беше постигнат баланс, който в значителна степен отразява разбирането на АИКБ за необходимостта минималната работна заплата да изпълнява едновременно своята социална и икономическа функция.

АИКБ последователно поддържа позицията, че размерът на минималната работна заплата не следва да бъде резултат от автоматична формула, основана на един-единствен статистически показател. Действащият до 2026 г. механизъм, обвързващ основната МРЗ с 50 на сто от брутната средна работна заплата, създаде именно такъв автоматизъм и не отчиташе производителността, инфлацията, динамиката на трудовия пазар и икономическите възможности на предприятията.

Съществен недостатък на досегашния механизъм беше и фактическото изключване на социалните партньори от определянето на конкретния размер на МРЗ. При наличие на законово установена автоматична формула консултациите в рамките на социалния диалог на практика не можеха да окажат влияние върху крайния резултат. Това не съответства на философията на Директива (ЕС) 2022/2041, която поставя специален акцент върху навременното и ефективно участие на социалните партньори при определянето и актуализирането на законоустановените минимални работни заплати, включително при избора и прилагането на критериите и референтните стойности. Новият механизъм преодолява този дефицит, като възстановява реалната роля на социалния диалог и поставя в центъра на процеса преговорите между национално представителните организации на

работодателите и на работниците и служителите в рамките на предварително определени социално-икономически критерии.

В този смисъл оценяваме положително предложената нова редакция на чл. 244, ал. 2 КТ и договорения подход конкретният механизъм да осигурява реални преговори между социалните партньори в икономически обоснован диапазон, чиято горна граница отчита едновременно четирите групи социални и икономически критерии: покупателната способност на МРЗ, като се отчита издръжката на живот; общото равнище и разпределението на работните заплати в икономиката; темпът на растеж на възнагражденията и дългосрочните равнища на производителността на труда.

Това е съществена промяна във философията на механизма. Вместо един показател автоматично да определя крайния резултат, се създава възможност минималната работна заплата да бъде определяна въз основа на по-широка икономическа и социална оценка и при реално участие на социалните партньори.

Подкрепяме решението конкретният ред и начин за определяне на МРЗ, както и механизмът за сътрудничество и консултации с представителните организации на работодателите и на работниците и служителите, да бъдат уредени с наредба на Министерския съвет. Това позволява законът да съдържа устойчивата принципна рамка, без в Кодекса на труда да се фиксират конкретни статистически показатели и математически конструкции, които с развитието на икономическата среда могат да загубят своята адекватност.

АИКБ подкрепя и възможността чрез колективен трудов договор на отраслово и браншово равнище да бъдат договаряни по-високи минимални трудови възнаграждения. Това съответства на разбирането ни, че различните икономически дейности имат различна производителност, добавена стойност и възможности за нарастване на възнагражденията и че колективното договаряне е естественият инструмент тези различия да намерят отражение в заплащането.

АИКБ приема необходимостта периодично да се извършва оценка на адекватността на минималната работна заплата. Законопроектът предвижда такава оценка да се изготвя веднъж на три години.

АИКБ подчертава необходимостта от официални, прозрачни, методологически устойчиви и възпроизводими статистически данни при определяне на референтните показатели, като отбелязва, че при практическото прилагане на оценката на адекватността следва да бъдат решени два съществени методологически въпроса. На първо място, референтната стойност от 60 на сто от брутната медианна работна заплата се съпоставя с минималната работна заплата, която законопроектът определя като най-ниско основно месечно трудово възнаграждение. Двете величини са формирани на различна база и тяхната съпоставимост следва да бъде методологически прецизирана. На второ място, показателят „издръжка на живот“ към настоящия момент няма официално утвърдена статистическа методика на НСИ, поради което неговото използване предполага предварително разработване на методиката, която трябва да осигурява обективност, статистическа проверимост, устойчивост във времето и яснота относно използваните източници и начина на изчисление.

Законопроектът е резултат от компромис между различни първоначални позиции, като нито една от страните в социалния диалог не получи изцяло първоначално предлагания от нея модел.

От гледна точка на работодателските организации същественото е, че се преодолява автоматичният механизъм, създава се многокритериална основа за определяне на МРЗ, възстановява

се реалната роля на социалните партньори и конкретната методика се оставя достатъчно гъвкава, за да може да бъде адаптирана при промяна на икономическите условия. В проведените преговори именно тази конструкция беше в основата на постигнатото сближаване на позициите.

Поради това считаме за важно при парламентарното разглеждане на законопроекта да бъде запазена основната конструкция и философия на постигнатия механизъм, без чрез последващи изменения да бъдат въвеждани нови автоматични елементи, които биха обезсмислили преговорния подход.

Минималната работна заплата е важен инструмент както на социалната, така и на икономическата политика. Устойчивото нарастване на доходите не може да бъде постигнато чрез механично административно увеличение на един показател, а чрез съчетаване на икономически растеж, производителност, инвестиции, квалификация и реален социален диалог.

В заключение - Асоциацията на индустриалния капитал в България подкрепя Законопроекта за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 52-602-01-40/10.09.2026 г., и предлага той да бъде приет на първо четене.

Считаме, че законопроектът създава значително по-балансирана основа за определяне на минималната работна заплата в сравнение с досегашния автоматичен механизъм. При последващото разработване на наредбата и методиката за оценка на адекватността АИКБ ще продължи активно да участва с цел гарантиране на прозрачна, предвидима, икономически обоснована и устойчиво приложима рамка за определяне на МРЗ.

С УВАЖЕНИЕ,

РУМЕН РАДЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ